

DISSERTATIO ACADEMICA
DE
GALEIS HOMERICIS,

CUJUS
PARTEM POSTERIOREM,
SUFFR. ORDINE AMPL. PHILOSOPHORUM AD AU-
RAICUM INCLYTUM ATHENÆUM,
PUBLICO EXAMINI MODESTE SUBJICIUNT
CAROLUS GUST. NYKOPP,
Philos. Magister & Amanuens Confistorii Acad.

ET
JACOBUS CAIRENIUS,
Stip. Publ. Borea-Fenno.

In Auditorio Medico die VI Junii MDCCCXII

H. A. M. S.

ABOÆ, Typis FRENCKELLIANIS.

KONTRAKTS-PROSTEN
ÖFVER BJÖRNEBORGS ÖFRA-PROSTERI,
KYRKOHERDEN I HVITTIS FÖRSAMLINGAR,
HÖGÅREVÖRDIGE OCH HÖGLÄRDE,
HERR
MAG. ISAAC ARENANDER,
OCH
PROSTINNAN,
HÖGÅDLA FRU,
HELENA CATH. ARENANDER,
FÖDD NEUMAN:

MINA HULDASTE FOSTERFÖRÄLDRAR!

Det är ej blodsbandet, som berättigar mig, att här teckna Edra vördade namn. Men den välgörande ömhet, hvarmed I omfattat en torftig och värlös oskyld, har för hans hjerta länge varit dyrbar, länge påkallat hans varma, men tyfsta välsignelser. Att en gång offentligen få för Eder förklara sin gränslösa förbindelse, sin odödliga vördnad, har för hans tacksamma hjerta länge varit ett behof; och med förtjusning begagnar han det tillfälle dertill, som nu erbjuder sig. Emottagen med välbehag detta vedermäle af hans Känslor — Känslor, som till grafven skola följa

EDER

Ödmjuklydigste Fosterson
JAC. CAIRENIUS.

§. 4.

Formam, quam quæque galeæ species habuerit, verbis rite definire atque exacte describere, difficillimum omnino esse laborem, nemo infatigabiliter iverit; tam enim varia fuit tanque mutabilis, ut pro diverso ornamentorum apparatu, modo hanc, modo illam, ejusdem generis galea sibi induerit. Nunc enim figuram habet planam atque depressam (*k*), nunc cellam magis & cono similem (*l*), interdum unum tantum apicem s. conum (*m*), interdum plures (*n*), nonnunquam vero aliis gaudet eminentiis (*o*). *Αυλαπις* vero quando vocatur galea *πρυφαλεια*, insolita atque singularis quædam fuisse videtur ipsius forma: qua de re duæ precipue prævalent sententiæ. Altera eorum, qui galeam sic dictam putant, quia aperturam (*αυλον*) habuit, ex qua prospicere potuit is, qui eadem indutus fuit, *αυλαπις* ideo cum *κοιλιοφθαλμος* conferentes: altera vero illorum, qui, quia *αυλος* longum quid & arctum sæpe denotat, formam galeæ productam atque in apicem desinentem (*εις σενον και μακρον αποληγσαν*), genuinam denominandi rationem esse existimant. Quorum qui rem acu tetigerint, dictu videtur difficile. Cum tamen *αυλος* (ab *αω*, l. *αωω*, spiro) proprie, non modo omne *cavum*, *oblongum* & *arctum* significet, sed etiam *fistulam*, & in specie *tubum* quasi e metallo confectum, in

k) Il. X: 258.

l) Il. V: 182, XVI: 793, sqq. & sibi.

m) Il. III: 337, XV: 481, XVI: 138, & Od. XXII: 124.

n) Il. V: 743, & XII: 384. Cfr. quoque HERNÆ *Var. Lectt.* 8^a *Obs.* ad Il. III: 371.

o) Il. X: 261, sqq. XVI: 106.

in quem hastile inferi solebat (p), atque, ob similitudinem cum illo, *conum*, qui cristarum fuit sedes; nulli dubitamus, quin EUSTATHIO, APOLLONIO & KÖPPEN (q) album adjiciamus calculum, qui galeam præsertim eam ob causam *αυλωπι* dictam esse urgent, quod in longum desierit apicem, cui crista fuit adaptata. Neque tamen repugnabimus, si quis apicem vel conum quendam fulgentem, ita in fronte positum, & supra oculos prominentem fuisse contenderit, ut ob situm quoque ejus, usumque, quem ad protegendos oculos præstiterit, *αυλωπις* appellata sit *τρυφαλεια*. Hoc saltem negari non poterit, anteriorem galeæ partem eo usque haud raro prominuisse, ut frontem oculosque protexerit, eamque partem ideo, juxta POLLUCEM (r), *γεισσον* dictam fuisse, quin & apud HOMERUM, II. IV: 459, *Φαλον καρυσος* in specie hoc idem innuere, quia *εν μετωπω* fixa mox dicitur hasta Antilochi (s).

Omnes præterea in eo convenere antiquorum Græcorum galeæ, quod antica apertæ fuerint parte, quo libere circumspiciendi, torvoque vultu hostes, æque ac hor-

p) Hinc HOMERUS, Od. IX: 156, commemorat *αυγανεις δολιχαυλους*.

q) EUSTATHIUS & KÖPPEN LL. cc. ad II. V: 182, APOLLONIUS autem s. v. *αυλωπις*. Cfr. etiam HEYNE qui L. c. in II. III: 372, hæc habet: Memoratur quoque *αυλος* in galea, seu *αυλισκος*, qui est canalis, cavum in cono galeæ, cui inseritur crista: unde galea *αυλωπις*. Et *Tom. I. in Not. in II. V: 182*, "*τρυφαλεια αυλωπις* est galea, quæ habet *αυλον*, conum, cui inserta est crista adeoque galea cristata".

r) *Op. cit. lib. I. c. X. segm. 135.*

s) LIPSIUS. *De Militia Rom.* L. III. Dial. 5, Polybium interpretatus, Camilli militum galeas pari modo confectas fuisse narrat: "*Antorsum*, dicit, *apertæ*, & *ferri aliqua eminentia*".

horrendo armorum apparatu, terrendi facultatem haberent heroës (t). At nudata tamen non erant tempora. Cum enim galea haud raro appelleretur, non modo *κροταφοῖς ἀρσενία*, temporibus adaptata, verum etiam *χαλκοπαρῆς*, arvis *genis munita*; genas militum longius prominentibus galeæ oris bene fartas tectasque fuisse, dubio omnino caret (u). Postica autem parte longius adhuc productum fuisse galeæ marginem, ita ut collum attingeret, vel ex eo patet, quod Eionei cervicem sub extremam galeæ oram (*αυχεν' ὑπο στροφῆς*) facili negotio percussisse narratur Hector (v). Ultimis vero genasque tegentibus galeæ marginibus adnexa fuerunt lora, *οἰχῆες* (x) ob usum, cui interservirent, dicta, quibus sub mento alligatis capiti annectebantur galeæ, ne, nutantibus vehementer inter eundem & pugnandum altis amplisque ipsarum cristis mole sua deciderent. An vero illæ etiam galeæ, quæ e coriis tantum confectæ, parvi erant ponderis

C 2

nullis

t) Etiam Romanorum milites casides gestabant vultu aperto; unde vox JUL. CÆSARIS in prælio Pharsalico: "*Miles faciem ferit*", FLOR. L. IV: c. 2. — Quanti vero terribilem aspectum ad terrorem hostibus incutiendum, fecerint heroës, videbis; IL. XVII: 169. XVIII: 284 & alibi, coll. cum XIII: 340 sqq.

u) Galeis Romanorum, ad tempora malasque protegendas, adaptatæ fuerunt *bucculæ*, sic, quod *buccas* texerint, dictæ. Cfr. POTTER L. c. p. 56 in Not. U. a RAUWACH adposita.

v) IL. VII: 12. — Etiam JULIUS AFRICANUS, comparatione inter Græcam & Romanam armaturam in *κρῆσις* instituta, quæ mutuo sumta in CUISCARDI *Memoires Critiques & Historiques* Tom. III. p. 284, sqq. legi potest, docet, Romanorum casidem ad protegendum atque muniendum collum, meliorem fuisse atque perfectiorem, quam Græcorum.

x) SUIDAS L. c. f. h. v. "*Οἰχῆς ὁ ἵμας τῆς περικεφαλίας, ὃ συνεχεται περὶ τὸν τραχήλον τῆς φορέντος*".

nullisque conis & cristis ornatae, his tamen loris instructae fuerint & alligatae, certo statui non potest; nam in toto Homero, mentio ipsorum facta non est nisi Il. III. 372, ubi celebre illud inter *Menelaum* & *Paridem* certamen singulare occurrit. Cum tamen expresse statuatur KÖPPEN, quaecunque galeam laudatis his vinculis praeditam fuisse atque instructam, eandemque sententiam fovere videatur POTTER (y); quaestionem hanc in medio relinquere cogimur: tantorum enim virorum auctoritati si refragari vellemus, quis non aegre ferret audaciam.

§. 5.

Quemadmodum homines, inde a prima generis sui infantia, in operibus quibusvis, sive ad necessitatem sive commoditatem vitae pertinentibus, perficiendis, non modo utilitatem, verum etiam cultum externum, ornatum atque splendorem, omni aëvo spectant; ita neque mirandum est antiquos heroes summam in eo posuisse operam atque studium, ut horrido non minus, quam splendido armorum ornatu, animos oculosque spectantium percellerent, eandemque curam, in conficiendis exornandisque eorum galeis, fuisse adhibitam (z). Poterit autem hic galearum ornatus, licet maxime fuerit diversus atque varius, duplici tamen modo commode con-

y) Cfr. KÖPPEN L. c. § POTTER L. c. p. 56.

z) Quantum utilitatis ad hostium animos timore percellendos conferre censebatur armorum splendor, probat quoque singularis illa de *Domitio Centurione*, ignem super cassidem revera gerente, apud FLORUM, *Rerum Rom. Lib. IV. c. 12*, narratio: "Non minimum, inquit, terroris incussit barbaris Domitius Centurio, satis barbaræ, efficacis tamen apud pares homines stoliditatis, qui foculum gerens super cassidem, fuscitatem motu corporis flammam, velut ardenti capite fundebat".

considerari: aut enim in summo metalli, per lævigationem & polituram effecto, splendore, aut etiam in eminentibus quibusvis ornamentis, galeæ affixis vel impositis, constitit. Cognita scilicet jam tum temporis arte, diversa metallorum genera e terra venisque suis effodiendi atque in usum vertendi communem, felici adeo successu, iisdem quoque poliendis, cælandis, immo encausto pingendis, manus suas admovent Artifices, ut, qui descriptionem v. gr. scuti Achillei longe celeberrimi Il. XVIII: 478 — 603, Agamemnonisque Il. XI: 32 — 40 perlegerit, non poterit non summa adfieri admiratione. In elaborandis vero Galeis, limam quoque & cetera lævigandi organa insignem præstitisse usum, omni caret dubio; sæpe enim apud Nostrium occurrunt galeæ epitheta, quæ tantum indicant splendorem, quantum non nisi summo adhibito artificio quisquam efficere valuerit. Haries nempe galea vocitur: φαεινή, splendida, παμφανόεσσα, collucens, λαμπρομένη, fulgens, λαμπρά & λαμπρόν γινώσκει, fulgore lucens, atque παναίδης, tota quanta ardens s. fulgens. Dicitur porro, in galea Diomedis ignem inextinguibilem arsisse (a), atque celebrem illam Achilleam περὶ Φαλαῖαν, Vulcania arte afflabre factam, stellæ instar luxisse (b), itemque galearum ex ære confectarum splendore, oculorum perstrictam fuisse aciem (c).

Uius

a) Il. V: 4 sqq. "δαίει ἐκ κορυθὸς τε καὶ ἀσπίδος ἀκαμάτων περὶ ἀστὲρ ὀπώραν ἐναλγῆκιν — — —".

b) Il. XIX: 381 sq. " — — — ἢ δ', ἀστὴρ ὥς, ἀπελάμπεν ἱππεὺς περὶ Φαλαῖαν."

c) Il. XIII: 340 sq. " — — — ὅσπερ δ' ἀμείδεν αὐγὴ χαλκείη κορυθῶν ἀπὸ λαμπρομέναων".

Utut vero splendentes fulgidasque galeas suas reddere conati sint Martis alumni, ornamentis tamen earundem, proprie sic dictis, fabricandis longe maiorem impendisse videntur curam atque operam. In his autem, principem omnino locum occupat tenetque *crista* illa, *λοφος* (d), *setacea*, quæ jam antiquitus inventa, posteriori etiam ævo, tam Græcis, quam Romanis in usu fuisse perhibetur. Testantibus namque HERODOTO atque STRABONE, etiam Cares, utpote militandi arte in primis clari, præter alia belli instrumenta, eandem primum inventam usurpaverant (e); qua de causâ *λοφον* ab ALCAÏO *καρχον*, & ipsos Cares a Persis *gallos* (*αλεκτρονες*), ob cristas galearum *δια τας λοφους*, fuisse appellatos, PLUTARCHUS relatum nobis fuit (f).

Patet vero cristarum, uti cæterorum in galeis ornamentorum, duplicem fuisse finem atque usum; adhibere namque ipsas solebant heroes, aut, quo inter socios, ut animi magnitudi-

d) *Λοφος*, a *λεπειν* excoxiare, proprie notat *cervicem*; inde, per tropum, *verticem* v. c. montis, *cristam*, & in avibus, & setaceam illam in galeis.

e) STRABO in Lib. XIV: "Τα δε περι τα στρατιωτικα ζηλε τα τε οχανα ποιουνται τεκμηρια, και τα επισημα και τας λοφους" HERODOTUS Lib. I: c. 171. Και γαρ επι τα κρανεα λοφος επιδεσθαι Καρες εστι οι καταδεξαντες και επι τας ασπιδας τα σημεια ποιεισθαι και οχανα ασπισι αυτοι εστι ποιησασμενοι πρωτοι".

f) In ARTAXERXE. — Simili etiam e ratione, *glaudam* vocatam fuisse illam Romanorum legionem, quæ e Gallis Transalpinis conductâ sub Jul. Cæsare superdia metuit, veritati proximum esse videtur. Vides, Cic. ad Att. L, XVI, epist. VIII; & SUTTONIUM in Cæsare, C. XXIV.

tudine bellandique arte, ita splendido etiam belli apparatu, eminent, aut, quo facilius, aucta corporis magnitudine, formidinem hostibus injicere possent animumque eorum demissum reddere (g). Ipsi vero *Φαλοί* cujusnam fuerint structurae & modi, non tam inter omnes constat: nonnulli enim *Φαλές* cum *λοφοίς* temere confundunt; alii diversos esse a *Φαληγοίς* putant; alii contra idem utraque vocabula significare contendunt. Neque laudatum belli insigne eodem modo, nec ex eadem materia semper conficiebatur. Recentioribus enim non minus, quam antiquioribus temporibus, vel setis, vel plumis compositum fuisse constat (h). Homeri tamen heroës non nisi setis equinis ornatam galeam usurpasse, ex ipsis galeae epithetis: *ἵππειος*, *ἵπποκομὸς* & *ἵππιόχαιτης*, cristaeque: *ἵππευς* & *ἵππεδάσεια*, oppido liquet. Has vero denominationes, non modo materiam, ex qua conficiebantur cristae, verum for-

g) De Romanorum cristis haec in Polybio, *Histor. L. VI: p. 469*, Ed. Casaub. Parisiis 1609 leguntur: "ὧν (ἰ.ε. πτερῶν Φοινικίων) προσεδεντῶν κατὰ κορυφὴν ἅμα τοῖς ἀλλοῖς ὅπλοις, ὁ μὲν ἀνὴρ φανεται διπλασιος ἑαυτῷ κατὰ τὸ μέγεθος, ἢ δ' ὄψις καλὴ καὶ καταπληκτικὴ τοῖς ἐναντίοις". Cfr. quoque Livius, qui L. III. Dial. V. Polybium commentatus, haec habet: "In re tenui momentum ad pugnam & victoriam ostendit, & causa duplici, inquit, bonae cristae, sive quod vir major, & animo quoque crescit, sive quod hosti terrorem magis praebet, utrumque verum & nescio quo naturae ductu ubique terrarum fore bellatores hoc adfectant". Et Livius Lib. IX. c. 40.

h) Cristam plumaceam jam apud antiquos in usu fuisse, nos docet, non solum PORTER L. c. p. 57, sed etiam Polybius, loco nuper cit., his verbis: "Ἐπὶ δὲ πασι τῆτοις προσεκόμενται πτερῶν τε φανῶ, καὶ πτεροῖς Φοινικίοις", κ. τ. λ. & Silius Ital. Lib. II. — — vibrant cui vertice coni.
Albentis niveæ tremulo nutamine pennæ.

formam etiam in quam redactæ erant setæ, interdum denotare, præeunte Celeb. DAMM *i*), haud inepte contendere nobis videtur; speciem enim jubæ equinæ haud raro mentita est laudata sæpius galeis imposita crista. Quando autem cristæ e filis aureis confectæ sit mentio (II. XVIII: 611. XIX: 382, & XXII: 316), difficile omnino est dicto, utrum re vera aurea fuerit, an, ob singularem præstantiam & quod Vulcania arte confecta fuerit, ita dicta fingatur. Negari quidem nequit, omnia, quæ ad Deorum apparatus operaque pertinere, aurea fingi vel argentea, quin & multa ob insignem pulchritudinem atque præstantiam, his gaudere epithetis (*k*); at cum tamen nota fuerit ars, non modo aurea ducendi fila, sed & varias acuti pingendi figuras (*l*), nihil impedit quominus, argentibus DAMM & KÖPPEN, crista Achillea ex auro in modum setarum equinarum educto confecta fuerit, ipsaque galea, II. XIX: 382, secundum speciem apparentem *ἰππιόχαιτος* improprie dicta.

Notissima quoque est antiquorum, galeas suas, omni quo fieri potuit modo, ornandi cupidorum, ipsas setas hæc ului inservituras coloribus vividis tingendi atque insciendi consuetudo, quo scilicet major existeret apparatus bellici splendor atque pompa. Licet autem memoriæ prodant POL-LUX (*m*) ejusque, ut videtur, vestigiis insitens POTTER (*n*),
cristam

i) Lib. c. f. v. *ἰππιόχαιτος*.

k) II. VIII: 42 & XIII: 24, equi Vulcani aureis finguntur jubis. Ipsa quoque Venus plurimis in locis *Χρυσή* (II. III: 64. V: 427, & alibi) metaphorice vocatur; quo tamen epitheto etiam ab ornatum aureum gaudere potuit.

l) Cfr. Od. XIX: 228, 199.

m) Lib. I. c. 10.

n) Lib. cit. p. 57.

cristam hancce florido quodam atque hyacinthino (ευανθεος atque ὑακινθινοςβαφeos) interdum tinctam fuisse colore; in Homero tamen, nisi valde fallimur, nullius, nisi purpurei atque aurei (φοινικος atque χρυσεος (ο)), mentio facta est coloris, utpote qui Marti sanguinolento in primis gratus atque splendore suo inter ceteros præstans, in oculos hostium maxime incurreret. Atque eundem quoque apud Romanos obtinuisse morem, probat etiam Virgilius (p). Hinc tamen contendere non audemus, cristam mutuato semper splenduisse colore; quin potius, quia mentionem ipsius ut insectæ ubique non faciat Vates, veri videtur simillimum, eam interdum nativa tantum specie fuisse gavissam (q). Neque omnino apud Græcos, Homericæ saltem ævo, ita invaluisse videtur cristas tingendi consuetudo, ac deinde apud Romanos, qui, ut gemmis, sic etiam splendentibus & picturatis avis Junoniæ plumis suas ornarunt galeas (r). Constat porro, magni-

D

o) II. XV: 538 & XXII: 316. — Sic quoque DIODORUS SIC., *Lib. V. p. 356, Ed. Wesfelingii Amst. 1746*, antiquos Hispanos colorem cristarum puniceum in deliciis habuisse ostendit: "Περὶ δὲ τὰς κεφαλὰς κρᾶνῃ χαλκῷ περιτιθενταὶ φοινικοῖς ἡσκημένα λοφοῖς". — Ὑακινθινοςβαφης vero XENOPHONTIS est. Occurrit nempe in *Lib. VI. de Inst. Cyri*, ubi refert Pantheam marito suo obtulisse inter alia λοφὸν ὑακινθινοςβαφῇ i. e. cristam hyacinthino colore tinctam.

p) *Aeneid. Lib. IX: 49*, Turnum galea, quam crista rubra decorat, vestiens aurea,

q) Romanos non modo puniceis, sed & nigris usos fuisse plumis (πτεροῖς φοινικοῖς ἢ μελασιν) nos docet POLYBIUS *Lib. locoque cit.* — Cfr. quoque LIRSIVS ad l. c.

r) CLAUDIANUS, *de Honorii VI. Consulatu*, Honorio suo talem tribuit cristam.

magnitudinem cristarum valde fuisse diversam & pro lubitu cujusque gestantis variantem; ita tamen, ut duces supremi ac celeberrimus quisque heros maximis illis amplissimisque ornaretur, ceteris militibus minores minusque splendidas gestantibus. Tantum quoque abest, ut una solum crista quæque ornata fuerit galea, ut potius plures, interdum tres vel quattuor, uni eidemque galeæ, imponerentur. Cum enim galea sæpe vocetur: *τρυφαλεῖα* & *τετραφαλός*, *ἀμφιφαλός* atque *τετραφαλῆς*, i. e. tribus & quattuor conis l. eminentiis instructa, ipsique hi conii sedes fuerint cristarum, per se patet, hæc eidem epicheta ad galeam tribus vel quattuor cristis ornata jure simul transferri (s). Quin Geryonem etiam ideo tantum tribus capitibus a Poëtis fingi, quod galeam habuerit tribus ornata *φαλῶς*, auctor est SUIDAS (t). Locus denique atque ordo, in quo positæ erant cristæ, ita se habuisse videtur, ut, cum una tantum esset, in fronte vel potius vertice sedem habuerit; cum vero tres, & in fronte & ad aures; cumque quattuor, una in fronte, altera in cervice, tertia & quarta ad aures collocatæ fuerint (u).

Φαλῶς (v) vero (proprie albi, splendidi, a *Φάω*) conii erant vel coruscæ quædam in galeis eminentiæ, quibus inferi

s) Cfr. KÖPKE Lib. cit. p. 94 POLLUX, Lib. I. c. X. *segm.* 135, atque Lib. X. c. XXXI. *segm.* 142, *τρίλοφιαν* pro *τρυφαλεῖα* legere m. vult. LIPSIVS l. c. "Triplex hæc crista est, sive *τρίλοφια* Græcorum, itemque *τρυφαλεῖα*".

t) Lib. cit. f. v. *Γηρυονῆς*.

u) Cfr. DAMM & SCHNEIDER LL. cc. f. v. *ἀμφιφαλός*.

v) Sive *φαλῆροι*; veri enim est simillimum, synonyma fere fuisse hæcce vocabula. Licet namque a vulgari sententia discedant KÖP-

inferi solebant crissæ ἢ λοφαί; quare etiam ambo inter se vulgo confunduntur & promiscue haud raro videntur usurpari. At licet Φαλος sedes sit τῆς λοφῆς, & alter alterum necessario postulet, diversi tamen omnino inter se fuerunt. Præterquam

D 2

quam

PEN, in Commentariis ad Il. V: 143 illos reprehendens, qui has voces ejusdem significationis esse crediderint, & HEYNE, qui, quamvis Var. Lect. Et Obj. in Il. I. v. c. eandem defendat sententiam, dubium hocce l. c. fert iudicium: "Ita saltem dicendum esset, Φαλον totam anteriorem galeæ super fronte partem notasse, in fronte autem ornari solitam clavis seu scutulis, quæ ἔστι Φαλον ἔστι Φαλαρα seu Φαληρα fuere dicta"; haud tamen scimus, an non, qui contrarium contendunt, propius ad veritatem accedant. Nam primum ipsa verbi etymologia eundem prodit albedinis significationem ac Φαλος: est enim Φαλαρον a Φαλαριῳ, quod, Il. XIII: 799, de albicantibus spuma undis dicitur & a Φαω, unde etiam Φαλος, derivatur, (quemadmodum THEOCRITUS quoque VIII: 27, canem album vel alba fronte vocat κυνὰ Φαλαρον); deinde in Homero, ex. gr. Il. XVI: 106, pro Φαλοις occurrunt Φαλαρα; & denique eandem hæc vocabula habere vim atque potestatem antiqui scriptores docent: quod nempe utraque eminentes quosdam splendidosque in galeis conos vel clavos significant.

Cfrr. EUSTATHIUS, qui L. c. ad Il. V: 743, plurium afferens opiniones, suum tamen hac de re continens iudicium, ita habet: "Τινες μὲντοι ταῦτα ὑπελάβον ἀμφοτέρω, ὥς εἶναι τὸ τετραφαληρον ἐξηγητικὸν τῆς ἀμφιφαλον". Ἡ γὰρ ἐκ δεξιῶν, καὶ ἀριστερῶν ἔχουσα τοιαῦτα, καὶ αὐτὰ πάλιν ἐν τοῖς ἐμπροσθεν, καὶ ὀπίθεν, ἀμφιφαλος μὲν, ἦγεν διφαλος ἐπὶ τῇ συζυγίᾳ τετραφαληρος δὲ, τοῖς καθ' ἑν": ATOLLONIUS L. c. f. v. Φαλος, his utens verbis: "Φαλος. Τὸ λαμπρῶμα τῆς περικεφαλαιας. ὁθεν καὶ τριφαλος, ἢ τρεῖς Φαλος ἔχουσα, τετραφαληρος δὲ, ἢ τεσσαρας. εἰρηται δὲ παρὰ τὸ Φαος": DAMM, L. c. f. vv. Φαλαρα & ἀμφιφαλος; Et SCHNEIDER, L. c. f. vv. Φαλαρος & τετραφαληρος.

quam enim quod e pluribus locis Homeri luculenter pateat *Φαλον* a *λοφω* esse distinguendum (x), plurimi etiam, tam antiquorum, quam recentiorum, fide in primis digni interpretes eandem sistent urgentque sententiam (y). Neque omnino isti apud Homerum loci, qui contrarium urgendi ansam dederunt, ejus sunt generis, ut ambiguitas, si quæ fuerit, tolli non possit, ubi rite explicuerimus. — Laudati tamen *Φαλοι* ejusdem haud semper fuerunt generis atque formæ; nam ut alias taceamus, e diverso hominum arbitrio atque pulchri gustu necessario oriundas, dissimilitudines; jam supra monuimus *Φαλον κορυθος*, Il. IV: 459, in specie esse prominentiam quandam castidis in fronte, oculos protegentem. — E. diversa quoque materia confectas fuisse has prominentias tradit POTTER (z); ex Homero autem aliud vix planum est, quam quod pretiosæ atque splendidæ, *λαμπραι*, fuerint; qua etiam in

x) Ex. gr. Il. XI: 258 & XVI: 106. — Præterea pro *ορίστῃ* ponitur vocabulum *εἰσέρει*, Il. XVI: 795, & XIX: 382, &c. pro cono autem *κυμβάχος κορυθος* ut Il. XV: 536.

y) Cfr. EUSTATHIUS, qui ita habet: "Φαλοι κατὰ τινὰς τῶν πελαίων συγγγία τινὰ ἐπὶ τῶν μετώπων, εἰς ἃ καθιέντα οὐ λοφοί". KÖPFEN L. c. ad Il. III: 362, POTTER L. c. p. 56 sq. KÖPKE l. nuper c. ita habens: Da also der *Φαλος* und *λοφος* ganz verschiedene dinge sind, und der erstere den Zweiten nothwendig bedingt, so darf man sich nicht wundern, das man bei dem worte *τρυφαλεσι* auch noch besonders die beiwörter *ἵππεσι* und *ἵπποκομος*, mit Rossharen geschmückt, findet, so wie bei *κορυς* das ähnliche beiwort *ἵπποδασεια*: SCHNEIDER, s. v. *τετραφαλῆνος* hanc subjungens observationem: "Der federbusch ward jedesmal aufgesetzt und abgenommen und ins *λοφον* verwahrt. (Quod quidem cum *Φαλοις* fieri non potuit),

z) L. c. p. 57.

in re omnes *Φαλοι*, utpote in quibus summus galearum confuit ornatus, splendor atque præstantia, videntur convenisse,

Neque novum illud atque insolitum in galeis coriaceis ornamenti genus prætereundum est, quo scilicet, ad roborandam terribilemque adspectu reddendam galeam, dentes affigebantur animalium. Etenim locum Homericum, ubi ejusdem unice facta est mentio (a):

αμφι δὲ οἱ κυνην κεφαλῇφιν ἐθήκεν,
 ῥινα ποιήτην· πολέσιν δ' ἐντοσθεν ἱμάσιν
 ἐντετατο ῥερεως· ἐκτος δὲ λευκοὶ ὀδόντες
 ἀργιοδόντος ὅς θ' ἀμείβεται ἐχόν ἐνθα καὶ ἐνθα,
 εὐ καὶ ἐπισαμένως· μέσση δ' ἐνὶ πύλῳ ἀρηρεῖ.

Oppido ergo liquet, temporibus belli Trojani, usu apud Græcos interdum venisse, ut albis, denfeque collocatis suum dentibus galeas suas ornarent. An vero etiam alii, quam fuilli, dentes huic usque inservierint: res est de qua neque ipse Vatum Princeps, nec interpretum ejus turba certiores nos facit. A fide tamen abhorreere non videtur, præter suum, etiam aliorum animalium dentes in hunc usum fuisse adhibitos. Hoc saltem certum est, atque indubium, posteriori ævo galeis affixa etiam fuisse cornua, quo major adhuc terror incuteretur hostibus (b).

Verbo

a) Il. X: 261.

b) PLUTARCHUS; in *vita Pyrrhi*, Epirotico huicce regi galeam, tam crista, quam cornibus hircinis ornatam, attribuit. "Ἐγνώδη, ἰνquit, τῷ τε λόφῳ διαπρεπόντι καὶ τοῖς τραχηλοῖς κερασιν".

Verbo denique monendum est, Homerum nullibi, maxima licet cum cura summaque ingenii ubertate galeas describat atque depingat, imaginum figurarumque in iisdem cælo factarum, aut encausto pictarum, mentionem facere. Quamvis igitur diversi generis figuræ & imagines haud raro conspiciantur in galeis, quæ ætatem tulere, antiquis; his tamen ornamentis recensendis & describendis tanto majori jure superfedemus, quod nobis quidem præstitutum fuit, *Homericum* solummodo galearum apparatus breviter exponere.

